

Bài 3

SỬ DỤNG BẢN ĐỒ TRONG HỌC TẬP VÀ ĐỜI SỐNG. ỨNG DỤNG CỦA VIỄN THÁM VÀ HỆ THỐNG THÔNG TIN ĐỊA LÍ

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Sau bài học, HS cần :

1. Về kiến thức

- Hiểu rõ ý nghĩa của bản đồ trong học tập và đời sống.
- Thấy được một số yêu cầu cơ bản khi tiến hành đọc bản đồ.
- Hiểu được viễn thám là gì. Kết quả của viễn thám đã được sử dụng như thế nào ở nước ta ?
- Thấy được ứng dụng của hệ thống thông tin địa lí.

2. Về kỹ năng

Hình thành kỹ năng sử dụng bản đồ trong học tập.

3. Về thái độ, hành vi

Có ý thức sử dụng bản đồ trong suốt quá trình học tập (tiếp thu bài mới ở trên lớp, học bài ở nhà, làm bài kiểm tra).

II – THIẾT BỊ DẠY HỌC

- Bản đồ Tự nhiên Việt Nam.
- Bản đồ Tự nhiên thế giới.
- Bản đồ Kinh tế Việt Nam.
- Ảnh chụp từ vệ tinh (nếu có).
- Atlat Địa lí Việt Nam.

III – MỘT SỐ ĐIỀU CẦN LUU Ý

1. Về nội dung

Trọng tâm là phần sử dụng bản đồ Atlat trong học tập ; đặc biệt là một số điều cần lưu ý trong quá trình học tập địa lí trên cơ sở bản đồ.

2. Về phương pháp

Khi dạy phần sử dụng bản đồ và Atlat trong học tập ; GV cần đưa ra những câu hỏi với những gợi ý để dẫn dắt các nhóm quan sát bản đồ và thảo luận.

Ví dụ, hướng dẫn HS quan sát bản đồ tự nhiên để tìm hiểu về một con sông với các gợi ý sau :

- Các miền địa hình sông chảy qua ;
- Độ dài và độ dốc của lòng sông ;
- Với vị trí của lưu vực sông thì nguồn cung cấp nước chủ yếu của sông là gì (nước mưa và nước ngầm, băng tuyết...) ;
- Dựa vào lượng mưa và phân bố lượng mưa trong năm của lưu vực kết hợp với hướng chảy và độ dốc để phán đoán chế độ nước của sông...

Trên cơ sở thảo luận và trình bày của các đại diện HS, GV kết luận về vai trò và sự cần thiết của bản đồ đối với việc học tập địa lí.

3. Gợi ý trả lời một số câu hỏi

Dựa vào "kênh chữ" đã có đồng thời kết hợp thực tế dạy học để trả lời các câu hỏi đặt ra.

IV – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Mở bài

GV có thể đặt câu hỏi : Viễn thám là gì ? (để vào bài).

2. Tổ chức dạy học

– Để tiến hành dạy nội dung sử dụng bản đồ, Atlat trong học tập, GV cần sử dụng phương pháp quy nạp bằng cách tận dụng những kiến thức và cách học tập trên cơ sở bản đồ của HS đã được học ở THCS, từ đó nêu các câu hỏi để tổ chức thảo luận như ví dụ đã nêu ở mục III.2.

– Phân viễn thám, hệ thống tin địa lí nêu nhanh vấn đề.

3. Củng cố

Khi đọc bản đồ chúng ta cần lưu ý những vấn đề gì ?